

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Скрипник Світлана СКРИПНИК

"24" *серпня* 2021 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Інна Варнавська Інна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри професійної освіти ХДАЕУ

від "24" *серпня* 2021 року № *19*

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ»

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень

Освітня програма – «Економіка»

Спеціальність – 051 Економіка

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Херсон – 2021

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Психологія спілкування
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Професійної освіти
Викладач	Лекції – Яцула Тетяна Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри професійної освіти. Практичні, семінарські заняття – Яцула Тетяна Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри професійної освіти.
Контактна інформація	Яцула Тетяна Володимирівна; yatcula8@gmail.com +380667847981
Графік консультацій	Очні консультації: п'ятниця 11-00 – 13-00, ауд. 103, Консультації online: Viber +30667847981;
Програма дисципліни	Програма вивчення навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії спеціальності 051 Економіка
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	В основі показників якості професійної освіти за визначенням європейської співдружності країн знаходяться такі компетентності як соціальна компетентність та комунікативна. Здатність брати на себе відповідальність, спільно з іншими приймати певні рішення і реалізувати їх, узгоджувати власні інтереси з потребами суспільства, володіти технологіями усного і писемного спілкування – є важливими показниками фахівця в сучасних умовах. Саме тому запропонований курс є важливим у підготовці здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=695

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни “Психологія спілкування» є засвоєння студентами основних теоретичних підходів до вивчення проблем комунікації та спілкування, розуміння важливості процесу комунікації який сприяє реалізації себе у професійно-особистісних стосунках, інформаційному обміну у прийнятті рішень, самопрезентації та самоздійсненню.
Завдання вивчення дисципліни	Основними завданнями навчальної дисципліни “Психологія спілкування” є: - Оволодіння теоретичними засадами щодо процесу комунікації та комунікативної компетентності; - Розкриття взаємозв'язку між успішністю у професійній діяльності і рівнем володіння комунікативними процесами; - Формування у здобувачів умінь та навичок аналізу змісту комунікативних актів та моделювання

	<p>зворотнього зв'язку;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготовка до публічного виступу з урахуванням аудиторії, вербальних та невербальних методів комунікації та ін. <p>У результаті вивчення дисципліни „Психологія спілкування” здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Професійну термінологію, що описує комунікативні процеси та їх складові; - Характеристику та складові ефективної комунікації; - Особливості вербального та невербального спілкування.; - Особливості комунікації в групі; - Зміст, структуру, етапи підготовки публічного виступу; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати комунікативні компетентности; моделі та стилі спілкування; взаємовплив; - аналізувати специфіку міжособистісного та ділового спілкування; - розуміти монологічне повідомлення в рамках визначеної сфери й ситуації спілкування; - будувати діалог за метою, урахуванням особливостей співрозмовника, використанням вербальних та невербальних засобів впливу; - застосовувати новітні досягнення психології комунікації для особистісно-професійного зростання; - визначати найбільш ефективні засоби психологічного впливу на співрозмовника, аудиторію; - вміння запобігати міжособистісних та міжгрупових конфліктів; - аналізувати ефективність спілкування та вибудовувати стратегію удосконалення процесу комунікації.
--	---

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна	ІК Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки у професійній та дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань з сучасних економічних процесів та їх застосування у професійній практиці.
Загальні	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, формування системного наукового та загального культурного світогляду, морально-етичних цінностей, дотримання академічної етики.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, дотримання правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність володіти соціально-комунікативними навичками ефективного спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), реєструвати права інтелектуальної власності.</p> <p>ЗК 6. Здатність передавати і поширювати наукові знання, діяти на основі етичних кодексів і професійної етики науковця.</p>
Спеціальні (фахові)	ФК 8. Вміння аналізувати зв'язки та взаємний вплив соціальних та економічних факторів розвитку держави

	і суспільства, розвитку та управління економікою. ФК 12. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПРН 6. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефхівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях. ПРН 11. Розуміти суть економічних та соціальних відносин, процесів та закономірності їх розвитку; сутність економічної політики, економіки, аграрної економіки. ПРН 14. Розуміти специфіку науково-педагогічної діяльності у вищій школі, психолого-педагогічні особливості взаємодії викладачів і здобувачів.

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2-й.
Семестр	3 -й
Курс	2 курс
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Вибіркова компонента
Пререквізити	Навчальна дисципліна базується на знаннях таких дисциплін: «Філософія».
Постреквізити	Знання можуть бути використані як у професійному так і особистому житті

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	14
Практичні / Семінарські	24
Лабораторні	-
Самостійна робота	112
Форма підсумкового контролю	залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Кабінет № 102 (70,0 м ²)
Обладнання	Настінна дошка, багатофункціональний телевізор рідкокристалічний S65UYD20D Smart, інструктивно-методичні матеріали.

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговоренні дискусійних питань та повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт за тематикою курсу.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку –10 % від загальної суми балів за конкретне заняття. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за умови, що причина відсутності студента на модулі була поважною.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацювати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять, виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
1	Лекція 1	Міжособистісне спілкування, його види та функції	2				
	ПР 1	Розглянути спілкування як обмін інформацією та як взаємодія. Спілкування як пізнання людьми один одного.			4		10
	СР1	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				22	5
2	Лекція 2	Вербальні та невербальні засоби спілкування	2				

	ПР 2	Розглянути вербальні та невербальні засоби спілкування			4		10
	СР 2	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				20	5
3	Лекція 3	Психологія слухання	2				
	ПР 3	Знати види слухання, вивчити основи інтепретації під час слухання			4		10
	СР 3	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань	2			24	5
4	Лекція 4	Особливості спілкування у групі	2				
	ПР 4	Ознайомитися з особливостями групової комунікації			4		10
	СР 4	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				10	5
5	Лекція 5	Конфлікти при спілкуванні та шляхи їх вирішення	2				
	ПР 5	Розглянути методи розв'язання та усунення конфліктів, ціннісно-сміслові аспекти спілкування			4		10
	СР4	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				22	5
6	Лекція 6	Самопрезентація особистості у спілкуванні	4				
	ПР 6	Знати про нюанси публічного виступу, оволодіння стилем виступу. Побудова переконливого виступу			4		10
	СР6	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				14	5
Всього			14		24	112	90
Додаткові бали							10
залік							100

10. Форми і методи навчання

Лекція	В системі вивчення дисципліни використовується комплекс методів навчання: пояснювально-ілюстративний, спонукальний, інструктивно-практичний, репродуктивний, діяльнісний, проблемного викладу, евристичний, дослідницько-пошуковий. Лекції (проблемні лекції, лекції з елементами діалогу)
Практичні /Семінарські	Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх. Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-

	семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Інформаційні та інтерактивні технології (кейс-метод, міні-дискусії в групах, акваріум, мозковий штурм)
Самостійна робота	Есе, доповідь, реферат, презентація, сценарій дискусії, ток-шоу

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Поточний контроль відбувається через аналіз повноти відповідей на практичних заняттях, аргументованість власної точки зору, критичність, вміння переносити отримані знання на власну професійно-особистісну діяльність. Контроль та оцінювання самостійної роботи відбувається на основі аналізу сформованості умінь самостійно визначити мету та завдання теми самостійної роботи, скласти план есе, доповіді, сценарію та аргументувати доцільність зазначеного змісту, форми для подальшої професійної діяльності.	
Підсумковий контроль за змістовою частиною	
Підсумковий контроль за змістовою частиною відбувається через аналіз активності аспіранта протягом вивчення дисципліни.	
Підсумковий контроль	
<p>Формою підсумкового контролю є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Формою підсумкового контролю є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю, виконання завдань самостійної роботи, додаткових балів. Мінімальна кількість балів, за якою здобувачам отримує залік – 60 балів.</p> <p>Основні методи контролю знань здобувачів: за окремою змістовою частиною:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усна перевірка (опитування, розв'язання проблемних ситуацій тощо) на практичних заняттях, враховуючи, що рівень підготовки здобувача науково-освітнього рівня доктор філософії відображає систематичність його самостійної роботи над курсом (6 тем × 2 бали = 12 балів); - тестова перевірка за темами дисципліни (6 тем × 3 бали = 18 балів); - практична перевірка - розв'язання задач, вправ (6 робіт × 2 бали = 12 балів); - захист рефератів, доповідей (3 роботи × 6 балів = 18 балів); - виконання і захист ІНДЗ (10 балів). - виконання підсумкової контрольної роботи (1 робота × 20 балів = 20 балів). - до 10 додаткових балів за участь у неформальній освіті, участь у конференціях, проходження стажування тощо. <p>Поточний контроль: загальна (максимальна) сума балів за змістові частини – 90; загальна (максимальна) сума балів, з урахуванням додаткових балів - 100.</p> <p>Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує залік – 60 балів.</p>	

**Розподіл балів з дисципліни
«Психологія спілкування» (залік)**

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	Дод.б.	
15	15	15	15	15	15	10	100

T1, T2 ... T6 – теми змістових частин.

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література
<ol style="list-style-type: none"> Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Володимир Хомик (пер.з англ.). Київ: Видавничий дім "КМ Академія", 2003. 288с. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 336 с. Волошенко М. О., Азаркіна О. В. Психологія професійного спілкування [Текст] : навч. посіб. Херсон: Олді плюс, 2021. 278 с. Яцула Т.В., Дрозд О.В., Туркова Л.І., Нікітіна Л.А. Вступ до психології. Частина І: Навчальний посібник. Херсон: Айлант, 2016. 124 с. Вашека Т. В., Гічан І. С. Психологія спілкування [Текст]: навч.-метод. комплекс. К.: Книжкове видавництво Національного авіаційного ун-ту, 2006. 184 с. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування [Текст] : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. 2-ге вид., випр. та доп. К. : Професіонал, 2007. 464 с. Кайдалова Л.Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування [Текст] : навч. посіб.; Нац. фармац. ун-т. Х. : НФаУ, 2011. 131 с. Психологія спілкування [Текст] : зб. тренінгів / [Савенкова Л. О. та ін.]; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Л. О. Савенкової; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ : КНЕУ, 2014. 187 с.

	<p>9. Психологія спілкування [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Кайдалова [та ін.] ; Нац. фармацевт. ун-т. - 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 139 с.</p> <p>10. Тимофієва М. П., Борисюк А. С., Павлюк О. І. Психологія спілкування [Текст] : навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. закл. освіти України; Вищ. держ. навч. закл. України "Буковин. держ. мед. ун-т". Чернівці : БДМУ, 2019. 99 с.</p>
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Барановська Л. В., Глушаниця Н. В. Психологія ділового спілкування : навч. посібник. К. : НАУ, 2016. 248 с. 2. Винославська О. В. Функції та структура спілкування. Психологія: навч. посібник. К. : ІНКОС, 2005. 352 с. 3. Головаха Є. І., Паніна Н. В. Психологія людського взаєморозуміння. К. : 1989. 189 с. 4. Чалдині Р. Б. Психологія впливу-2. Наука & практика [Текст]; [пер. з англ. Н. Коваль]. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2021. 394 с. 5. Дуткевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 456 с. 6. Федорчук В. М. Соціально-психологічний тренінг "Розвиток комунікативної компетентності викладача". Кам'янець-Подільський держ. ун-т. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2003. 240 с. 7. Васильєва О.А. Психологія ділового спілкування : навчально-методичний посібник. Ізмаїл : ІДГУ, 2018. 177 с. 8. Яцула Т.В. Теоретичні основи осмислення сутності взаємодії вчителя зі школярами. Scietific achievements of modern society. Fbstracts of the 9thIntenational scientificandpracticalconference.Cognum Publishing House. Liverpool United Kingdom. 2020. Pp.1167-1175. 9. Яцула Т.В. Сприйняття „іншого” у діалозі педагога з тими, хто навчається, як цінність педагогічного спілкування. Перспективи розвитку сучасної науки та освіти (частина I): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. м. Львів, 30-31 січня 2021 року. Львів : Львівський науковий форум, 2021. 52 с. С.45-47. 10. S. Shyam Sundar (2015). The Handbook of the Psychology of Communication Technology. Wiley-Blackwell. p.600. 11. Geoffrey Beattie, Andrew W Ellis (2017). The Psychology of Language and Communication. Routledge. p. 312.
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Репозитарій ХДАЕУ. URL: http://dspace.ksau.kherson.ua/ 2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. URL: https://nlu.org.ua/ 4. Офіційний сайт Наукової бібліотеки національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. URL: https://lib.npu.edu.ua/ 5. Психологічна бібліотека Псі-фактор. URL: http://psyfactor.org